

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: Maciej Gembarzewski

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2013 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29 grudnia 2011 r. nr RWA – (...)

1. Oddala odwołanie;
2. Zasądza od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmA 26/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 grudnia 2011 roku, nr (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę stosowaną przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie we wzorcach umownych zatytułowanych: „UMOWA PRZYRZECZENIA SPRZEDAŻY...” postanowień o treści:

1. „Strony dopuszczają możliwość nieznacznej zmiany powierzchni lokalu, których dotyczy niniejsza umowa z przyczyn architektonicznych – konstrukcyjnych lub wykonawczych do 3 %. Zmiana wielkości powierzchni lokalu do 3% nie spowoduje zmiany ceny lokalu (...)”,
2. „W celu stałego ulepszania swojego produktu, firma (...) rezerwuje sobie prawo do wprowadzenia ulepszeń w standardzie i technologii wykonania domów w ramach zawartej w umowie ceny oraz do zmiany projektów budowlanych”,

3. „KUPUJĄCY po uzyskaniu zgody (...) wyrażonej w formie pisemnej może przenieść na osobę trzecią prawa i obowiązki wynikające z niniejszej Umowy na warunkach określonych przez (...) w trójstronnej umowie przeniesienia praw i obowiązków wynikających z Umowy Przyrzeczenia Sprzedaży. (...) może naliczyć opłatę manipulacyjną związaną ze sporządzeniem odpowiedniej umowy w wysokości (...)”,

które są postanowieniami uznanymi prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone klauzulowe umowne i wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 47945 Kodeksu postępowania cywilnego, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 29 listopada 2011 r.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nałożył na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. karę pieniężną w wysokości 90.548 zł płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w decyzji.

Powyższą decyzję w całości zaskarżył powód – (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. Art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 47945 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez błędne uznanie, że stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, jest stosowaniem przez powoda praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, pomimo tego, że nie był stroną postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i wobec której sąd nie orzekł zakazu,

2. Art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez błędne uznanie, że zachodzą przesłanki, uzasadniające wydanie decyzji przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, uznającej stosowanie postanowień wzorców umów za tożsamych z wpisanymi do rejestru, mimo jedynie literalnie zbliżonego charakteru postanowienia wzorca umowy z klauzulą wpisaną do rejestru,

3. Art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 7, 8, 11 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez jego niezastosowanie i nie wydanie decyzji, zobowiązującej do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom w sytuacji zobowiązania się powoda do podjęcia takich działań,

4. Art. 106 ust. 1 oraz art. 111 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nałożenie kary pieniężnej w wysokości 90.548 zł.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji w całości lub w części poprzez orzeczenie co do istoty sprawy oraz zwrot kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o jego oddalenie w zakresie wszystkich żądań oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą m.in. w zakresie świadczenia usług polegających na wybudowaniu budynków w celu ustanowienia odrębnej własności znajdujących się w tych budynkach lokali mieszkalnych i przeniesieniu własności przedmiotowych lokali na konsumentów lub budynków mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości, tzw. usługi deweloperskie (fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania).

W zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w stosunkach z konsumentami posługuje się wzorcem umowy o nazwie „Umowa przyrzeczenia sprzedaży”. Wzorzec ten stosowany były w związku z następującymi inwestycjami, w następującym przedziale czasowym: inwestycja przy ulicy (...) w W. II etap budowy – od maja 2010 roku, inwestycja przy ulicy (...) w P., III etap budowy – w okresie od sierpnia 2009 roku (budynek (...)), od sierpnia 2009 (budynek (...)) do dnia 27 czerwca 2011 r., inwestycja „Osiedle (...)” w J., II etap – od stycznia 2009 roku, inwestycja L. w (...) Wytwórni (...) w Ł. przy ul. (...) – w okresie od marca 2010 roku do dnia 27 czerwca 2011 roku, inwestycja (...) w W. – w okresie od sierpnia 2009 roku do dnia 2 sierpnia 2011 roku, inwestycja przy ulicy (...) w P., etap IV, budynek (...) – od lipca 2010 roku, inwestycja przy ulicy (...) w P., etap IV, budynek (...) – od lutego 2010 roku (dowód: pismo (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. datowane na dzień 29 listopada 2011 r., k. 683 akt adm.).

W związku z prowadzoną działalnością, w stosunkach z konsumentami, (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w ww. wzorcu stosował postanowienie o treści: „Strony dopuszczają możliwość nieznacznej zmiany powierzchni lokalu, których dotyczy niniejsza umowa z przyczyn architektoniczno – konstrukcyjnych lub wykonawczych do 3 %. Zmiana wielkości powierzchni lokalu do 3 % nie spowoduje zmiany ceny lokalu.” (dowód: wzorce umów, k. 26, 32, 39 akt adm., fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania). W okresie posługiwania się przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wzorcami umów o nazwie „Umowa przyrzeczenia sprzedaży” zawierającymi ww. postanowienie w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, znajdowały się m.in. postanowienia o treści: „Strony postanawiają, że zmiany w powierzchni użytkowej do 3 % wybudowanego lokalu mieszkalnego nie mają wpływu na cenę lokalu mieszkalnego. Jeżeli zmiany w powierzchni użytkowej będą przekraczały 3 % to jedynie nadwyżka bądź niedomiar tej powierzchni powyżej lub poniżej 3 % będą wyrównane w cenie ostatecznej”, wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 maja 2008 r., sygn. XVII AmC 107/07, „Cena Nieruchomości Nabywcy może ulec zmianie, jeśli po zakończeniu budowy okaże się, że powierzchnia Mieszkania ulegnie zmianie w stosunku do powierzchni przewidzianej w Projekcie Mieszkania o więcej niż 3 %. Spółka powiadomi Nabywcę o wysokości i terminie dopłaty lub zwrotu kwot, wynikających z powyższej różnicy” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 października 2008 r., sygn. XVII AmC 45/08, „Strony zgodnie oświadczają, że – w przypadku, gdy różnica w powierzchni lokalu mieszkalnego nr... po obmiarze dokonany zgodnie z par. 5 pkt 1 niniejszej umowy w stosunku do powierzchni projektowanej wskazanej w par. 2 pkt 1 niniejszej umowy nie będzie przekraczać 3 % przez co strony rozumieją zarówno zmniejszenie, jak i zwiększenie powierzchni, to cena za lokal mieszkalny określona w par. 3 pkt 1 lit. a) nie ulegnie zmianie,- w przypadku, gdy różnica w powierzchni lokalu mieszkalnego, po obmiarze dokonany zgodnie z par. 5 pkt 1 niniejszej umowy w stosunku do powierzchni projektowanej wskazanej w par. 2 pkt. 1 nin. umowy będzie przekraczać 3 % to cena za mieszkanie zostanie wyliczona jako stosunek ceny powierzchni mieszkania wraz z komórką lokatorską i balkonem /tarasem/, opisanego w par. 2 pkt. 1 i powierzchni mieszkania wraz z komórką lokatorską i balkonem /tarasem/ po dokonany obmiarze.” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12 listopada 2007 r., sygn. XVII AmC 108/07 (jest to fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania).

Wzorzec umowy „Umowa przyrzeczenia sprzedaży” wykorzystywany przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w stosunkach z konsumentami zawierał również postanowienie o treści: „W celu stałego ulepszania swojego produktu firma (...) rezerwuje sobie prawo do wprowadzania ulepszeń w standardzie i technologii wykonania domów w ramach zawartej w umowie ceny.” (dowód: wzorce umów, k. 26, 32, 75 akt adm., fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania). W zakresie części zawieranych przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umów przedsiębiorca ten w stosunkach z konsumentami stosował ponadto w treści powyższego zastrzeżenia umownego dodatkowe postanowienie zezwalające mu na zmianę projektów budowlanych. Postanowienie to brzmiało: „W celu stałego ulepszania swojego produktu firma (...) rezerwuje sobie prawo do wprowadzania ulepszeń w standardzie i technologii wykonania domów w ramach zawartej w umowie ceny oraz do zmiany projektów budowlanych.” (dowód: wzorce umów, k. 39, 81, 88 akt adm., fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania). W okresie posługiwania się przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wzorcem umów o nazwie „Umowa przyrzeczenia sprzedaży” zawierającym ww. postanowienie w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów, znajdowały się m.in. postanowienia o treści: „sprzedający zastrzega sobie możliwość dokonania zmian w projekcie Budynku dotyczących projektowanych technologii i rozwiązań” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 października 2004 r., sygn. XVII AmC 47/03, „(...) oświadcza, że zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian w projekcie budynku, a Nabywca fakt ten akceptuje. Właściwy układ funkcjonalny nabywanego lokalu, wielkość poszczególnych pomieszczeń, okien, balkonów /tarasów/ ogródków oraz usytuowanie pionów instalacyjnych określone będą w projekcie wykonawczym.” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 5 grudnia 2006 r., sygn. XVII AmC 126/05 (fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania).

Ponadto wzorzec umowny „Umowa przyrzeczenia sprzedaży” wykorzystywany przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w stosunkach z konsumentami zawierał również postanowienie o treści: „Kupujący po uzyskaniu zgody (...) wyrażonej w formie pisemnej może przenieść na osobę trzecią prawa i obowiązki wynikające z niniejszej Umowy na warunkach określonych przez (...) w trójstronnej umowie przeniesienia praw i obowiązków wynikających z Umowy Przyrzeczenia Sprzedaży. (...) może naliczyć opłatę manipulacyjną związaną ze sporządzeniem odpowiedniej umowy w wysokości (...)” (dowód: wzorce umów, k. 36, 49, 51 akt adm., fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania). W okresie posługiwania się przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wzorcem umów o nazwie „Umowa przyrzeczenia sprzedaży” zawierającym ww. postanowienie w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, znajdowały się m.in. postanowienia o treści: „Nabywca może dokonać przelewu wierzytelności wynikających z niniejszej umowy za zgodą spółki.” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 17 listopada 2006 r., sygn. XVII AmC 122/05, „W przypadku wskazania przez Kupującego innego nabywcy w swoje miejsce za zgodą Sprzedającego nastąpi przeniesienie praw na osobę wskazaną, przy potrąceniu kosztów manipulacyjnych w wysokości 2% kwot wpłaconych.” wpisane do rejestru na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 kwietnia 2007 r., sygn. XVII AmC 43/06 (fakt bezsporny pomiędzy stronami postępowania).

W związku z pismem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 17 lutego 2011 roku informującego o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary pieniężnej (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wycofała z obrotu handlowego klauzule będące przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści do art.24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów , zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.5).

Sąd Najwyższy uznaje również, iż praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumenta w rozumieniu art.24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów jest stosowanie identycznej klauzuli, jak klauzula wpisana do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, przez innego przedsiębiorcę, który nie był stroną lub uczestnikiem postępowania zakończonym wpisaniem danej klauzuli do rejestru. Przemawia za tym wykładnia gramatyczna art.24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ten nie rozróżnia między stosowaniem klauzuli przez przedsiębiorcę, który brał udział w postępowaniu zakończonym wpisaniem klauzuli do rejestru, a innymi przedsiębiorcami. Art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów posługuje się bowiem sformułowaniem "stosowanie klauzuli wpisanej

do rejestru", a nie "dalsze stosowanie klauzuli wpisanej do rejestru" (por. uchwała SN z dnia 13 lipca 2006 r. III SZP 3/06). Pojęcie "stosowanie klauzuli wpisanej do rejestru" oznacza nie tylko zamieszczenie przez innego przedsiębiorcę w stosowanym przez siebie wzorcu identycznego sformułowania ale także klauzul o treści zmienionej w stosunku do wpisanej do rejestru, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli.

W świetle powyższego zważyć należało, że stosowana przez powódkę klauzula o treści: „Strony dopuszczają możliwość nieznacznej zmiany powierzchni lokalu, których dotyczy niniejsza umowa z przyczyn architektoniczno konstrukcyjnych lub wykonawczych do 3%. Zmiana wielkości powierzchni lokalu do 3% nie spowoduje zmiany ceny lokalu(...)” jest identyczna w zakresie swej istoty z klauzulami wpisanymi do rejestru pod pozycjami 1478 i 1860. Klauzula ta przyznaje tylko kontrahentowi konsumenta uprawnienie do stwierdzania zgodności świadczenia z umową. Brzmienie stosowanej przez powódkę klauzuli pozwala na faktycznie nieograniczone zmiany w zakresie powierzchni użytkowej lokalu, o ile nie przekroczą one 3% powierzchni. Ponadto klauzula ta zobowiązuje konsumenta do zapłaty ceny za lokal o pierwotnie ustalonej powierzchni pomimo, że faktyczna powierzchnia lokalu może być o 3% mniejsza.

Także klauzula o treści: „ w celi stałego ulepszania swojego produktu, firma (...) rezerwuje sobie prawo do wprowadzania ulepszeń w standardzie i technologii wykonania domów w ramach zawartej w umowie ceny oraz do zmiany projektów budowlanych” jest identyczna w zakresie swej istoty z klauzulami wpisanymi do rejestru pod pozycjami 234 i 1381. Także i w tym przypadku klauzula daje prawo do dokonywania w sposób jednostronny i uznaniowy zmian w przedmiocie umowy. Podkreślić należy, że technologia wykonania lokalu jak również przyjęte rozwiązania projektowe stanowią jedno z kryteriów wyboru oferty przez konsumenta. Przedmiotowy zapis zobowiązuje konsumenta do akceptacji wszystkich zmian technologicznych i projektowych, które powód uzna jednostronnie za „ulepszenie”, pozbawiając konsumenta prawa do odstąpienia od umowy.

Identyczność następuje również w odniesieniu do stosowanej przez powoda klauzuli o treści: „Kupujący po uzyskaniu zgody (...) wyrażonej w formie pisemnej może przenieść na osobę trzecią prawa i obowiązki wynikające z niniejszej Umowy na warunkach określonych przez (...) w trójstronnej umowie przeniesienia praw i obowiązków wynikających z Umowy Przynależności Sprzedaży. (...) może naliczyć opłatę manipulacyjną związaną ze sporządzeniem odpowiedniej umowy w wysokości (...)” i klauzulami wpisanymi do rejestru pod pozycjami 1501 i 1205. Powód w przedmiotowej klauzuli zastrzegł sobie wymóg uzyskania zgody na przelew wiarygodności przez konsumenta, a ponadto zastrzegł sobie prawo naliczania „opłaty manipulacyjnej”. Powód nie wskazał żadnego ekwiwalentu takiej „opłaty manipulacyjnej”, a w szczególności, że koszt sporządzenia umowy jest adekwatny do wysokości „opłaty”. Podkreślić należy, że powód sporządza taką umowę wyłącznie z tego powodu, że zastrzegł to sobie we wcześniejszym zapisie.

W świetle powyższego brak jest podstaw do uznania, że pozwany naruszył art.24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Za bezzasadny należało uznać również zarzut naruszenia art.28 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów w związku z art.7, 8 i 11 k.p.a. Użyte w tym przepisie sformułowanie „Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań” oznacza uznaniowy charakter tej instytucji.

Prezes UOKiK mógł zatem, ale nie musiał, skorzystać z tej możliwości w ramach uznania administracyjnego. Podkreślić przy tym należy, że powyższy przepis ma zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy w postępowaniu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów naruszenie zbiorowych interesów konsumentów zostanie jedynie uprawdopodobnione, a nie udowodnione jak w niniejszej sprawie. Niezależnie od tego zważyć należało, że w rozpoznawanej sprawie wobec wcześniejszego zaniechania stosowania praktyki stosowanie instytucji określonej w art.28 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów było bezprzedmiotowe.

Odnosząc się do nałożonej kary zważyć należało, że zgodnie art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, "Prezes UOKiK może nałożyć karę pieniężną", co oznacza, że wydając decyzję o nałożeniu kary pieniężnej, działa on w ramach uznania administracyjnego, co oczywiście nie jest równoznaczne z dowolnością. W

tym zakresie powinien on kierować się zasadą równości i proporcjonalności, jak również kryteriami określonymi w art. 111 u.o.k.k.

Sąd podziela pogląd doktryny, że kary nakładane powinny być w szczególności wówczas, gdy na skutek stosowania praktyki odniesione zostały korzyści finansowe, z powodu zaś rozproszenia podmiotów poszkodowanych tymi praktykami mało prawdopodobne jest wystąpienie przez nie z roszczeniami odszkodowawczymi.

W niektórych przypadkach zasada proporcjonalności może uzasadniać także odstąpienie od nakładania kary pieniężnej na przedsiębiorcę - mimo dopuszczenia się przezeń zachowań wymienionych w art. 106 ust. 1 u.o.k.k. - zwłaszcza jeśli okoliczności sprawy (np. niewielki zakres naruszenia, krótki okres jego trwania, brak winy naruszcyciela) przemawiać będą za nienakładaniem kary pieniężnej (zob. Konrad Kohutek „Komentarz do art.106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów” opubl. Lex).

Z punktu widzenia poglądów Trybunału Konstytucyjnego, odpowiedzialność karnoadministracyjna to odpowiedzialność typu represyjno-porządkowego, jest przejawem interwencjonizmu państwowego w sferach, jakie zostały uznane przez ustawodawcę za szczególnie istotne (zob. wyrok z 24 stycznia 2006 r., sygn. SK 52/04, OTK ZU nr 1/A/2006, poz. 6). Ingerencja ta stanowi sankcję niezgodnego z prawem zachowania określonych podmiotów. Odwołał się przy tym do wyroku z 12 stycznia 1999 r. (sygn. P. 2/98), w którym Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że art. 83 Konstytucji nakłada na każdego obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania, że kara została wymierzona z przekroczeniem granic uznania administracyjnego. Równocześnie, mając na względzie, że jej wysokość została ustalona w granicach dolnego zagrożenia ustawowego, brak jest podstaw do uznania, że jest ona nadmiernie wysoka.

Przemawia za tym umyślność działania, gdyż powód jako przedsiębiorca wyspecjalizowany wiedział jaki skutek prawny chce wywołać przedmiotowymi zapisami. Kara uwzględnia również w należyтым stopniu okoliczność, że czas stosowania praktyki nie był długi i została ona zaniechana.

Podkreślić należy, że kara pieniężna nakładana jest na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24, przy czym za zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.c. stanowi jedynie konkretyzację działania przedsiębiorcy godzącego w zbiorowe interesy konsumentów. Istotą naruszenia art.24 nie jest zatem stosowanie postanowień wzorca umowy identycznych jak wpisane do rejestru jako takie, ale godzenie w tej formie zbiorowe interesy konsumentów.

Zważyć ponadto należało, że zarzut błędnego ustalenia daty zaniechania należało uznać za spóźniony. Odwołanie jest sformalizowanym pismem procesowym i stosownie do treści art.479²⁸ § 3 k.p.c., które musi zawierać m.in. przytoczenie zarzutów i zwięzłe ich uzasadnienie. Takiego zaś zarzutu nie zawierało odwołanie powoda z 12.01.2012 r.

Podkreślić w tym miejscu należy, że powód nie formułował również wniosku o zmianę zaskarżonej Decyzji w sposób konkretny tj. przez wskazanie innej daty zaniechania.

Należy również zwrócić uwagę, że zaniechanie stosowania wzorca umownego polega na zaprzestaniu oferowania zawarcia umowy na warunkach w nim określonych. Niema zatem znaczenia dla oceny zaniechania stosowania wzorca to czy przedsiębiorca zawarł z jego użyciem jakąkolwiek umowę.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479^{31a} § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński